

at de var Brødre, som Esau og Jakob var det, af hvilke den ene snød den anden for hans Førstefødselsret. De store Masser opfattede det som et Bevis for, at Kapital altid var af det onde. Der er nu nye Strømninger i Verden, der i høj Grad viser, at man erkender noget andet, der viser os Nødvendigheden af, at man udnytter alle Kilder til Produktivitet, til nationalt og socialt Opsving og ikke lader noget gaa i Stykker. Kapitalen kan have sin Ret, forsaavidt den virkelig er nyttig indenfor Produktionen, Snilde og Initiativ skal ikke borteskamoteres. Men under alle Omstændigheder maa Arbejdernes Medejendomsret slaas fast. Det ligger i Kravet om Socialiseringen. Det ærede 6te Medlem for Københavns Amt (Axel Møller) mente, at det bedste, man kunde gøre, naar man talte om Socialisering — han sympatiserer for øvrigt med Socialisering i visse Tilfælde —, var at betragte den som en Modgift mod Socialismen. Hvis Konservatismens Historie skulde skrives, vilde man erfare, at alt, hvad den har tænkt sig at ville virke mod Socialismen, er blevet til dens eget Tilbagetog, politisk, forsaavidt angaar dens Modstand mod den almindelige Valgret, socialt, hvor man er gaaet fra det gamle Estrupske Standpunkt, at Staten intet som helst har med Forholdet mellem Kapital og Arbejde at gøre, det maa Kapital og Arbejde selv ordne, over til det Standpunkt, paa hvilket vi nu staar, hvor Staten søger at tømre et Stillads, indenfor hvilket Menneskeheden kan arbejde sig op til en lykkeligere Tilstand. Der er et langt Spring derimellem. Jeg tror, at Konservatismen skal være forsigtig med den Slags Modgift, for den bidrager i Virkeligheden kun til Anerkendelse af Kravet om mere Ret. Kun eet vil man, naar man anerkender de positive Kræfter, Initiativets og Snildets Medvirkning og Eksistensberettigelse, ikke komme udenom, og det er en Ordning, der medfører, at Udbytningen maa vige.

Det bliver det næste Kapitel for Lovgivningen i de civiliserede Lande, ogsaa hos os, og her staar Socialdemokratiet som Ordens og den sociale Retfærdigheds Forkæmper — ved Siden af alle andre, der vil være med i dette Arbejde, selvfølgelig, men det maa være først og fremmest vort Program. Ejendommeligt nok, fra at være kaldt for Samfundsomstyrtere er vi blevet Ordenspartiet. Men det var vi for Resten ogsaa fra første Færd; vi har altid hævdet, at det bestaaende Samfund var Anarki, og at vi til-

stræbte Orden og Retfærdighed. Og denne Orden og Retfærdighed kræver vi paa alle Menneskelivets Omraader, ogsaa det nationale.

Naar der her har været ført Debat om Sønderjylland, har jeg tænkt paa en Tid, der nu kun staar for mig med den Erindring, Barnet har, en Tid, hvor Land tabtes, og hvor den stolteste Drøm for det danske Folk var, at det Land kom tilbage, som var dansk. Jeg troede — maaske det er naivt, men jeg har ikke noget imod en Gang imellem, at man betragter mig for at være lidt naiv lige overfor Menneskenes forskellige Forsøg paa at endevende og dreje en Sag; det var jo i visse Tilfælde maaske netop dem, der udtalte deres naive Tro paa, hvad der var rigtigt, der alligevel skulde faa Glæden af at se, at Troen sejrede —, jeg troede i min Naivetet, at naar det slesvigske Spørgsmaal kom frem i den danske Rigsdag, vilde det være under lutter Jubel og Glæde, at man fra alle Sider vilde mødes i inderlig Forstaaelse af, at det var en Glædens Dag, vi her oplevede. Men man skændtes om Sønderjylland. Man hørte fra deres Side, der danner Oppositionen mod Regeringen, Udtalelser om, at denne Regering førte en Tyskerkurs, for i næste Øjeblik at faa at vide, at der i samme Parti, som i sin Tid havde haft Styrelsen her i Landet, sad en Minister, der ogsaa havde prøvet paa at vinde Sønderjylland tilbage, om end Vejene den Gang maatte være andre, men som ikke havde været i Stand til at føre mere tilbage, end det nuværende Ministerium dog kunde glæde sig ved, og at denne Mand, forsaavidt man vil sige, at disse Ministre havde gjort det, ogsaa havde ført en Tyskerkurs, idet han havde indladt sig i visse Underhandlinger. Jeg skal ikke komme ind paa dette Spørgsmaal, det interesserer mig ikke saa stærkt. For mig gælder det kun om at sige, at hvis jeg havde haft Følelsen af, at denne Regering eller det Parti, jeg tilhører, var inde paa en Tyskerkurs, saa vilde jeg advare derimod. Jeg har ment, at det, der maa være det socialdemokratiske Partis Politik, nationalt talt, kun kan udtrykkes ved Digteren Christian Richardts Ord, hvor han taler om den store Verdensstyrers Hensyn til det lille Danmark, at han vil give os igen alt, hvad der er dansk. Men da ogsaa kun, hvad der er dansk. Hvad der er vundet for andre Sprog, maa vi betragte som hørende andre Lande til. Vi har ingen Stormagtsdrømme. Tabt blev Slesvigs sydlige Del og Holsten. Tabt blev